

КОРДІЄРИТ — мінерал класу силікатів. Метасилікат магнію та алюмінію кільцевої будови. Формула: $\text{Mg}_2\text{Al}_3[\text{AlSi}_5\text{O}_{18}]$. Містить (%): MgO — 13,68; Al_2O_3 — 34,96; SiO_2 — 51,36. Домішки: FeO , CaO , Na_2O . Сингонія ромбічна. Густина 2,57-2,66, твердість 7-7,5. Безбарвний, синій; блиск скляний; злам раковистий. Крихкий. Породотвір. мінерал кордієрит. *ґнейсів і сланців*. Характерний для порід з надлишком алюмінію та малим вмістом лугів і кальцію. Іноді пов'язаний з пегматит. утвореннями. Знаходиться також у магматич. породах (*андезитах*). Розрізняють: К. берилієвий (міс-

тить до 1,94 % BeO); К. водний (змінений К.); К. залізистий (містить до 15,5 % FeO); К.-пінит (змінений К.); α -К. (К.); β -К. (штучна низькотемпературна поліморфна модифікація К., синтезована за гідротермал. умов); γ -К. (індіаліт — магнієвий різновид К., $\text{Mg}_2\text{Al}_3[\text{AlSi}_5\text{O}_{18}]$). К. був відкритий 1813 і названий на честь франц. інж. та геолога П. Кордье, який його першим вивчив та описав. Цінний колекцій. мінерал. Прозорі відміни К. використовують як *дорогоцінне каміння*. Завдяки властивостям плеохроїзму застосовувався моряками для визначення положення Сонця при похмурій погоді (т. зв. компас вікінгів). У авіації є складовою частиною поляризац. фільтрів, які слугують для визначення положення Сонця після заходу. К. вважається каменем віщунів і ясновидців. На думку літотерапевтів, є каменем стриманості, сприяє позбавленню від алкогол. залежності, фобій, нав'язливих ідей; корисно впливає на нервову систему людини, допомагає при алергіч. хворобах. К. досить поширений по всьому світу. Родовища відомі в РФ (Урал, Алтай, Респ. Саха, Прибайкалля, Кольс. п-ів), Таджикистані (Сх. Памір), М'янмі, Бразилії, Шрі-Ланці, Індії, Танзанії, Намібії, на Мадагаскарі. В Україні значні скупчення К. виявлені в Придніпров'ї.

В. С. Білецький, В. І. Павлишин

Бібліографічний опис:

Кордієрит / В. С. Білецький, В. І. Павлишин // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3500>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (*докладніше*).